

Poslední etapa je v cíli

Tab. č. I/1

Referenda o Přístupové smlouvě v roce 2003

Země datum konání	Výsledky referenda	Znění otázky
Malta 8. března	Pro: 53,6 % Proti: 46,4 % Účast: 91 %	Souhlasíte, aby se Malta stala členem EU při rozšíření, které se uskuteční 1. května 2004?
Slovinsko 21. března	Pro: 89,7 % Proti: 10,3 % Účast: 60 %	Schvalujete návrh, aby se Slovinská republika stala členem Evropské unie?
Maďarsko 12. dubna	Pro: 84 % Proti: 16 % Účast: 46 %	Souhlasíte s návrhem, aby se Maďarská republika stala členem Evropské unie?
Litva 10.–11. května	Pro: 91 % Proti: 9 % Účast: 64 %	Podporuji členství Litevské republiky v Evropské unii – Ano či Ne.
Slovensko 16.–17. května	Pro: 92,46 % Proti: 6,20 % Účast: 52,15 %	Souhlasíte, aby se Slovenská republika stala členskou zemí Evropské unie? – Ano či Ne.
Polsko 7.–8. června	Pro: 76,87 % Proti: 23,13 % Účast: 58,48 %	Souhlasíte s přistoupením Polské republiky k Evropské unii?
Česká republika 13.–14. června	Pro: 77,3 % Proti: 22,7 % Účast: 55,2 %	Souhlasíte, aby se ČR stala členem EU podle Smlouvy o přistoupení České republiky? Ano – Ne.
Estonsko 14. září	Pro: 66,9 % Proti: 33,1 % Účast: 63,0 %	Jste pro přistoupení Estonska k EU a pro přijetí doplňku k ústavě?
Lotyšsko 20. září	Pro: 67,7 % Proti: 32,3 % Účast: 72,5 %	Jste pro členství Lotyšska v EU? Ano nebo Ne.

Zdroj: ČTK, Mezinárodní politika č. 9/2003

politickou situací a špatnými zkušenostmi z předcházejících referend, která se v těchto zemích konala a jichž se vždy zúčastnil nedostatečný počet voličů. Jak na Slovensku, tak v Polsku však měly vlády v záloze ještě jednu možnost. Podle platných zákonů by v případě neplatnosti referenda o ratifikaci Přístupové smlouvy rozhodoval parlament. Taková situace, kdy by voliči fakticky svým postojem vstup odmítli a rozhodovat by musel parlament, by však na tamní vlády v každém případě z hlediska EU vrhla špatné světlo, a proto vlády dělaly vše, co bylo v jejich silách, aby dostaly k urnám potřebnou většinu voličů.

Na tomto pozadí byl výsledek referenda v České republice ve dnech 13.–14. června pro většinu pozorovatelů příjemným překvapením, neboť její občané jsou už tradičně považováni mezi ostatními uchazečskými zeměmi za největší euroskeptiky. V ČR se nejenže k urnám dostavilo 55,2 % všech voličů, ale 77,3 % z nich hlasovalo pro. Otázka v referendu zněla: »Souhlasíte, aby se Česká republika stala členem EU podle Smlouvy o přistoupení České republiky?«

Podle premiéra Vladimíra Špidly výsledek referenda znamená »ukončení druhé světové války«. Předsesta Evropské komise Romano Prodi označil výsledky referenda v ČR »za dobrý den pro Evropu, za další důkaz, že naše národy patří k sobě«. Evropská komise pak ve zvláštním prohlášení charakterizovala výsledek hlasování jako »úspěch české společnosti, která během temných let komunistické diktatury i po sametové revoluci byla v pořadí změn a odvážně realizovala náročné reformy, aby transformovala zemi v mo-